

Daubert Hakkında: Federal Kanıt Kuralları Hakkında Bilgi

Daubert standardı nedir?

Daubert standardı Amerika Birleşik Devletleri federal mahkeme hâkiminin, dava sırasında beyanları sunulacak olan uzmanların güvenilirliğini değerlendirecekleri bir süreç sunmaktadır. ABD Yüksek Mahkemesi, ilk derece mahkemelerinin bilimin önemli "bekçileri" olmalarını gerektirir, dolayısıyla jüri üyelerine güvenilir olmayan uzman kanıtı sunulmaz.

Daubert standardının karşılanmasının sağlanma süreci nedir?

- Bir dava mahkemeye taşındığında, davacı veya davalı (iddiayı sunan veya iddiaya karşı savunma yapan taraf) duruşma ile ilgili konularda tanıklık etmesi için uzmanlar seçebilir.
- Tarafların her biri, uzmanların bir konu hakkında hatasız ve güvenilir şekilde tanıklık edebilmesi için gereken niteliklere sahip olduklarını göstermesi gerekir. Uzmanlar, hükümlerini ayrıntılı bir şekilde belirten "bilirkişi raporu" yazarlar.
- Karşı taraf, uzmanı yazılı ifade adı verilen raporu hakkında sorgulayabilir.
- Bilirkişi raporuna ve yazılı ifadeye dayanarak karşı taraf, hâkimden uzmanın teklif edilen tanıklığının bir kısmının veya tamamının hariç tutulmasını talep edebilir.
- Hâkim, taraflara konularını yasal dava özetleriyle açıklamalarını isteyerek bu kararı verebilir. Hâkim aynı zamanda *Daubert* duruşması adı verilen ve muhtemel uzmanın her iki tarafça sorgulandığı "mini duruşmaya" da başkanlık edebilir.
- Duruşmadan sonra, hâkim uzmanın duruşma sırasında tanıklık edebileceğine, bazı kısıtlamalarla tanıklık edebileceğine veya tanıklık edemeyeceğine karar verebilir.
- Bu süreç jürilerin uzman olarak takdim edilen kişilerin güvenilir olmayan ifadelerini dinlemelerini önler.

Hâkim, tanığın tanıklık edip edemeyeceğine karar vermek için hangi standartları kullanır?

Daubert standardına göre uzmanlar **ehil** olmalı ve tanıklıkları hem **güvenilir** hem de **konu ile ilişkili** olmalıdır. Tüm uzmanlar, sadece bilim insanları değil, tanıklık edebilmek için bu standarda uymalıdır.

- Uzmanlar bilgilerine, deneyimlerine, eğitimlerine veya öğrenimlerine dayanarak tanıklık etmek için **Ehil** olmalıdır.
- Uzman tanıklığı **Güvenilir** olmalı ve esas itibarıyla beş faktörle ölçülmelidir:
 - 1) Uzmanın teorisi veya yöntemi diğer bilim insanları tarafından test edilmiş mi? Test edilebilir mi?
 - 2) Teori alandaki diğer uzmanların "akran değerlendirmesinden" geçmiş mi?
 - 3) Teorinin yanlış sonuca neden olma ihtimali var mı veya yüksek hata oranına sahip mi?
 - 4) Yöntemin nasıl çalıştığını kontrol edecek, tutarlılık sağlayacak standartlar var mı?
 - 5) Teori, bilim toplumu tarafından genel kabul görmüş mü yoksa uç bir görüş mü?
- Uzman tanıklığı, dava konusu ile **ilgili olmalı** ve jürinin kanıtı anlamasına veya karar vermesine yardımcı olmalıdır. Hâkimler zaman kaybetmek veya dava ile ilgisi olmayan bilgilerle jüri üyelerinin akıllarını karıştırmak istemez.
- Ayrıca, mahkemeler uzmanın teorisinin spekülasyon içerip içermediğini, uzmanın görüşü için ne kadar zaman harcamış olduğunu ve uzmanın görüşünü oluşturmadan önce alternatif açıklamaları dikkat alıp almadığını değerlendirir.

Bunun talk federal çok kesitli davası (MDL) ile ilgisi nedir?

Johnson & Johnson, talk federal MDL hâkimine davacının çok sayıda "uzman tanığının", talkin over kanserine neden olup olmadığı konusundaki tanıklıkları güvenilir olmadığından, hariç tutulmalarını isteyen *Daubert* talebi sunmuştur.

Temmuz 2019'da hâkim bir günden fazla süren *Daubert* duruşması gerçekleştirmiştir; bu duruşmada bu uzmanların bazılarının ifadesine başvurulmuş ve bu kişiler karşı tarafça çapraz sorgulanmışlardır. 7 Ekim 2019'de Johnson & Johnson ve davacılar duruşma sonrası beyanlarını sunmuşlardır.

Hâkim, uzmanların teorilerinin *Daubert* standartlarına uygun olup olmadığını belirlemek için tanık ifadelerini ve duruşma sonrası beyanları kullanacaktır.

experAvukat / Müvekkil Ayrıcalıklı Haberleşme
TASLAK AVUKATIN TALEBİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞTIR
10/18/2019 1:44 PM İTİBARIYLA
Karar tarihi hâkimin takdirine bağlıdır.